

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. II. Petrus Christum negans.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Cur Christi-
stus Juda
hominem
negam in
Apostoli
elegi.

Sed forsitan quæras, Cur, obsecro, Christus hunc ho-
minem nequam in Apostolum elegit? Mi bone Chri-
stiane, cur, obsecro, Deus creavit Angelos, quos scivit
apostatas futuros? Cur protoplastum in paradiso col-
locavit, quem in paradiso non permanfurum ab omni
æternitate præscivit? Cur quotidie vult nasci tot homi-
nes malos, quos minime ignorat certo damnandos? Nimirum optimus Deus, cum tales creat, suam orbi
bonitatem monstrat, cum damnat, justitiam. Ita nostro
nos arbitrio permittit; si bonæ mentis sumus, paratum
præmium; si nequam sumus, paratum supplicium; &
nihilominus ipsa nequitia nostrâ in finem bonum ui-
tur, quemadmodum Judæ proditione nobis salutem, ipsi au-
tem exitio fuit, quia esse voluit.

Mitamus ergo curiosiores illas quæstiones, & potiùs
admirandam Domini manufacturam, summam ani-
mi æquitatem discamus. Nostræ sed prævæ indolis est,
peccata sua tegere, aliena vulgare, inimicos odisse, &
malis omnibus impetere. Christianum est, Domini
præceptum est, inimicos diligere, pro iis preces funde-
re, illis benefacere. Hoc nos Christus & in cenaculo, &
in monte Golgothæ docet.

§. II. Petrus Christum negans.

Negatio
Petri acer-
bior fuit
Christo
probris &
retortivi-
bus.

Robra & verbera Dominus Jesus acerbè sensit,
sed acerbùs negationem Petri. Hæc in domo Cai-
phæ contigit, uti Origenes, Cyrillus, alii docent, id quæ
inter horam noctis duodecimam & quartam. In eâ-
dem hac domo crudelis planè colophus ab infimo man-
cipio incensus est Christo. Sed minùs sensit mitissimus
Dominus ab inimico servo verberari, quàm negari ab
amico Petro. Hic Jobi voces opportunissimè usurpari
poterant: Fratres meos longè fecit à me, & nos mei, quasi
alieni, recesserunt à me. Dereliquerunt me propinqui mei, &
qui me noverant, oblitri sunt mei. Quem maximè diligebam,
aversatus est me. Inter primos Christus maximè dilige-
bat Petrum; inter Apostolos Petrus au dactissimè nega-
vit Christum.

Iob cap. 19.
vers. 13, 14.
& 19.

Julius Cæsar in Romanâ curiâ Senatorum sicis un-
dique petitus, in unum Marcum Brutum oculos desi-
gens exclamavit, Et tu fili! cum dicto sese involvit, ut
honestiùs caderet. Licet hæc pæne idem usurpare: Et
tu Petre Apostolorum primarie, tunc ista in me audes?
Quem ego ceteris præfeci, plus ceteris amavi, quem
ego in petram posui, pro quo singulariter oravi: Tunc
hoc mihi? Itane ad temerarium verbulum ruit colum-
na? Ubi nunc, quæso, magna promissa tua, Animam
meam pro te ponam? Et vel nosse negas? Non nossti me
Petre, quem Christum filium Dei vivi palàm confessus
es? Ad cujus genua in navi proci dens, Exi à me, ajebas,
quia homo peccator sum Domine. Cui omnium Apostolo-
rum loco respondebas: Domine, ad quem ibimus? & verba vi-
te æternæ habes. Cujus candicantem vestem, & radian-
tem vultum in Thaboreâ rupe aspexisti. Non nossti me
Petre, quem mari & ventis imperantem, panes multi-
plicantem, ægros sanantem, ad vitam mortuos revo-
cantem, tot alia miracula patrantem vidisti, quem con-
cionantem toties audisti? Hunc ipsum hominem non
nossti? Et, quæso, non ampliùs meministi, nocte hac
proximâ quid videris, quid audieris mirandorum? O
Petre, ô Ecclesiæ petra! Itane lato in hominem igno-
rum unâ secum cruci affixum, plus exeret pietatis & fi-
dei, quàm tu & omnes Apostoli? Animum collige; non
est quòd jubeatis animam pro Christo ponere: modò
animosius uni focariæ velis respondere. Sed ô incon-
stantiam! ô infirmitatem humanam!

Matth. c. 16.
vers. 16.
Luc. cap. 9.
vers. 8.
Ivan. cap. 6.
vers. 68.

O nimis à nobis fragiles! Quò fortitudo & sanctitas
sibi relicta corruit? Nusquam tutus locus, è cælo cadit
Lucifer æternum puniendus, è paradiso ejicitur Ada-
mus, in illum non recipiendus; Ex Apostolorum Colle-

gio à seipso excluditur Judas fure finiturus; ad mulier-
culæ vocem exanimatur Petrus Christi vicarius; sed
Christum ter negaturus. Hæcine illa est petra, supra
quam ædificanda fuerat Ecclesiæ, adversus quam infero-
rum portæ non sint prævalitura: Illène Apostolo-
rum apex, cui claves regni cælestis committenda? Heu,
fundamentum istud labitur; hæc petra, velut testa con-
teritur! Quis sine clavibus cælum subeat, quis claves
speret ab eo, qui Magistrum, à quo claves acceperat,
negasset? Aut quomodo negantem Magister discipu-
lum nosse vellet aut posset? Noverat Magistrum Petrus
inter convivia Zachæi, Matthæi, Pharisei, Canæ Gali-
lææ, Agni Paschalis: jam pollicitationum amplissimam
oblitus, jam hominis illius paulò antè charissimi
noticiam omnem negat ac pernegat, nec simplici jure-
jurando dicta confirmat. Quomodo sol firmamenti
Apostolici versus est in noctem, in tenebras? Quantam
eclipsim muliebris hæc luna offudit, primò huic fideri?
Quomodo ancillaris nubecula unica hunc Ecclesiæ so-
lem obtexit? Nulla hinc Jabel clavo & malleo arma-
ta, non Juditha Holofernis gladio ad cædem parata,
sed vilis ancillula animosum Petri pectus interroga-
tiunculâ expugnat.

Petrus sibi gigas magnus, & Goliathus aliquis vi-
sus, Et si, ait, omnes scandalizati fuerint in te, ego numquam
scandalizabor. O inauratam statuem! sed lapillus unicus
frontem illius icit, & tota corruit, constantia omnis
evanuit. O Petre, tantùm cogita paullisper quis inter-
roget: non ferox miles, non ipse Pontifex, non totum
concilium, sed unica ex te querit ancilla, de tuo Ma-
gistro, nec eum seductorem, sed hominem appellat.
Quid adeò trepidas in Pontificis atio? ante horas pau-
culas in cenaculo magnifica pollicebaris, grandi pro-
missor hiatu. Ubi nunc promissorum pars centesima?
Recordare, obsecro, Petre, cum pelagus animoso
gressu calcares, quòd ad venti vehementiam allquan-
tulum merfus, J E S U M Dominum tuum inclama-
ris, & ille continuo dextram porrexit, & incolumem
servavit. Jam fundum petis, sed illum ipsum non tan-
tùm non invocas, sed etiam nosse negas, Magistrum
tuum, Dominum tuum, ipsum Deum tuum. Quæ tan-
tæ causæ ruina? Paulo antè hujus hominis, de quo
quæstio est, Corpore & sanguine passus es, tot arcano-
rum illius eras conscius, jam annis pluribus inter ho-
minis istius charissimos pubicè habitus, & hunc homi-
nem negas nosse? quæ tantæ commutationis, quæ tan-
tæ causæ ruina? Causas in digito mittemus.

Prima: Nimiùm sibi tribuebat Petrus, & præfide-
bat, exerosque præ se spernebat: Etiam si, ait, oportu-
erit me mori tecum, non te negabo: est omnes scan-
dalizati fuerint in te, ego nunquam. Perinde ac si dixit-
set: Ego solus fortis, ego mortis contemptor, ego solus
prudens & impavidus. Videre, obsecro, misella & im-
plumis avicula, volare conata, decidit. Occursum, sed
malignum vitium Confidentia sui * & temeritas, quæ
per cuniculos in præceps ducit. Nemo suis fidat opi-
bus, ingenio, viribus, prudentiæ, doctrinæ, potentia.

Qui se existimat stare, videat ne cadat. En Apostolus iste
præservidus, testimonio Domini mundus, corpore Do-
minico saginatus, turpissimè tamen ter lapsus, & sem-
per gravius. Primò negavit, deum & juravit, demum
cum detestatione anathematizavit, quia non novisset ho-
minem. His veluti scalis ad scelus ascenditur, tantò peiùs,
quantò altius.

Alterâ causâ: Somnus intempestivus in oliveto. z. Somnus
cùm illic fuisset vigilandum, dormivit; cùm genua in
preces flectenda, sedit aut jacuit: hinc cùm standum
esset, fugit, post fugam à longè secutus. Hortatus Pe-
trum Dominus ad excubias nominatum: Simon dormis,
ajebat, non potuisti unâ horâ vigilare? Vox Domini confir-
gens cæcos, sed non soporem Petri. Nihil effectum est

Matth. c. 26.
vers. 33.

Causæ
ruinæ in
Petro:
Prima:
Confidentia
sui.

* Præsum-
ptio vocari
solet.

1. Cor. c. 10.
vers. 12.
Septies, ut
Cæstanius,
sed male ait.
Matth. c. 26.
vers. 74.

2. Somnus
intempe-
stivus in
oliveto.

Marci c. 14.
vers. 37.
Psal. 28. v. 9.

Handwritten notes in the right margin, including the name 'LAVET' and other illegible scribbles.

commonitione plus simplici. Aureus non habuit tam profundus sopor. Atqui hæc magna remissionis erant indicia. Nimirum, quod Pfaltes dixit, *Filii Ephrem intendentes & mirrentes arcum, conversi sunt in die belli.* Arcum intendimus, cum quid pie fastidite volumus, sagittas emittimus, cum voluntatem in opus educimus, sed die belli turpiter ante pugnam cadimus, cum inter tentationes nostra ipsi decreta evertimus, longèque aliud quam statueramus, facimus. Ita Petrus in cenatione se victorem mortis jactavit, in horto nec somnum quidem superavit. Mi Petre, quam longè diversa sunt, strenuè dicere, & strenuè facere?

3. Societas mala.

Joan. cap. 18. vers. 16. Ille alius discipulus non videtur fuisse Ioannes, ut aliqui censent, sed Nicodemus aut Ioseph ab Arimathea.

Psal. 105. vers. 35. Hier. cap. 51. vers. 6. & 49. v. 30.

Hier. c. 17. vers. 5. Homini non fidendum,

Sed in solo Deo spes est ponenda.

Gradus per quos Petrus in præceptis abiit.

Tertia causa: Societas mala. Quid miramur Petrum gravius lapsum? Non fugit impiorum cõsortium. Quod Joannes commemorans, *Petrus autem, inquit, stabat ad ostium foris. Exiit ergo discipulus alius, qui erat notus Pontifici, & dixit ostiari, & introduxit Petrum.* O infelix beneficium, quod accipientem impulit in exitum! Nocuit, brevi etiam tempore, inter improbos egisse. Societas prava, res pestilencissima. Nec unquam mitius aut suavius discuntur mores improbi, quam ubi vitia per oculos & aures alicuè instillantur, quod proprium societati male. Hebræo populo nihil æquè nocuit tot sæculis, atque multa cum idololatriæ consuetudo. Hæc una res Judæis omne vitiorum genus, ipsamque idololatriam inter tot luculentia Dei prodigia facillimè perlocavit. Quod Pfaltes apertissime dixit: *Commisti sunt inter gentes, & didicerunt opera eorum, & seruerunt sculptilibus eorum.* Hinc illi Hieremias vatis clamores: *Fugite de medio Babylonis, & salvet unusquisque animam suam. Fugite, fugite, abite vehementer.* Quam grandi beneficio affecisset Petrum discipulus ille alius, si in aurem ejus insuferat! Fuge, Petre, fuge Pontificis seruos, homines sceleratos: abi vehementer, abi, abi ab hac aulâ, grande tibi malum imminet. Non abiit, non fugit, Pontifici servis se misquit, Dominum negavit, cum detestatione juravit.

Quam instabili fulcro nititur, qui suæ innititur fiducia! O nimis semper noxia præfidentia, fatuitatis præcipium! Tantò magis sibi ipsi diffidere, quantò magis Deo fidere oportet. *Maledictus homo, qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum, & a Domino recedit cor ejus.* Infelix nimium, qui divinam, verit in fiduciam humanam. Quam dubia & incerta, quam omni momento pendula sunt humana omnia! quam varia semper Principum gratia, magnorum favor, fortunæ lusus! quam certa plurimorum odia, æmula mentes, inconstantes amicitia! quam instabili, quam nullo stant fundamento, qui alieno favori, viribus, potentia fidunt! In nunc, & fide post Petrum homini, quantum vis amicos, & spera in adversis subsidia. In solo Domino spem pone: ille unus non destruet inter adversa; magis etiam aderit, animos addet & vires. Ab homine etiam amicissimo, etiam post summa beneficia, si speras, falleris: ne fallas, ne spera: spes tua pendeat ab illo solo, qui neminem unquam fecellit, spem humanam omnem vicit, qui que invocantibus se semper adfuit. Prudentissimus est, qui spem suam omnem in uno Deo ponit, quique extra hunc nihil sperat, nihil metuit. Non alienis favoribus, non suis, sed unius Dei gratia ac potentia fidit, nihil sibi ab alienâ, nihil à suâ promittit, à dextrâ Dei manu accipit. Nec rebus afflictis indignatur, nec ad lamenta se vertit; seic enim nihil ab illâ Dei lenissimâ manu evenire posse non optandum, non in suam salutem, & Numinis honorem. Hæc à lapsu tutos reddunt. Fecisset hoc Petrus, tam turpiter lapsus non fuisset. Ubi labi cœpit, per gradus, ut fit, in præceptis abiit. Primus gradus fuit: *Alios quam se minoris estimavit: Eist omnes, non tamen ego.* 2. Domino præficienti omnia & optimè momenti non credidit. 3. Suis viribus plus nimio tribuit, promissisque carceris & mortis commu-

nionem, qui nec vigiliæ societatem præstitit. 4. Non semel de periculo monitus, imò rogatus, à somno tamen se vinci passus est. 5. Occasionem non fugit, nec impiorum familiare colloquium declinavit. 6. Christum Magistrum non semel tantum, sed iterum ac tertium abnegavit, & dicta insuper execratione ac juramento confirmavit. Sed crimine jam in totum admisso, & auditâ galli cantantis voce, *Egressus foras flevit amare.* Hic gemino documento erudimur.

I. Scelere commisso, nec dimidium quidem diem differre penitentiam. Nam peccatum, uti Gregorius loquitur, quod per penitentiam non diluitur, mox suo pondere ad aliud trahit. Animalia læsa maturat medicam adhibere properant. Cervus faucibus dictamnum suum quarrit, suam plantagineum bufo, chelidonium suum hirundo. Peccasti? letale vulnus accepisti, mox oblige. Peccatum ut cancer serpit, nisi maturatæ penitentia obstitas. *Salubrius, ait Augustinus, sibi Petrus displicuit, quando flevit, quam sibi placuit, quando presumpsit.* Chrysostomi præceptio est: *Millies peccasti, millies penitere.*

II. Peccandi occasiones solerter fugere. Ubi Petrus ab impiis recessit, mox flere cœpit, dum in atrio Pontificis hæsit, peccatum auxit. Quid miramur nos identidem in pristinas relabi noxas? occasiones peccandi escas non fugimus. Hinc illa lacrymæ, hinc irriti labores. Quos Siraides acculans, *Qui baptizatur à mortuo, inquit, & iterum tangit eum, quid proficit lavatio ejus?* Si serio doles, dolendi causas fugies. Quæ in aulâ Petrus deliquit, extra aulam deploravit. Duo illum egressus & Petrus fleus monuerunt, Christi aspectus, & galli cantus. Vix dubium, quin obtutum animi, ipsi etiam exteriores oculi confirmarint. Ipsum etiam gallicantium infelicitatis atrio Petrum ejecit. Hinc Clemens Romanus de Petro, *Quærit, inquit, gallum audivit, in genua procidit, & veniam lacrymans petivit.* At verò quilibet, Laurentio Justiniano teste, suum gallum domi habet, suam conscientiam. Beatus quæi vesperi quotidie, priusquam se somno permittrat, hunc gallum cantantem audit, peccatus tundi, delictorum veniam postulat.

S. III. Herodes Christum illudens.

Romanus præfes Pontius, ut sese alex periculosa subduceret, Christum Herodi vincum transfudit. *Herodes autem viso IESU, gavisus est valde: erat enim cupiens multo tempore videre eum, ed quod audiver multa de eo, & sperabat signum aliquod videre ab eo fieri.* Quomodo autem gavisus est Herodes, cum Phariseorum aliqui Christum monuerint: *Exi, & vade hinc, quia Herodes vult te occidere?* Aut ergo animum mutavit Herodes, aut illi hoc confixerunt. Fuit autem Herodes Antipas Ascalonitæ magni Herodis, qui tot millia infantum jugulavit, nobilis tyranni filius, nec degener à parente partus. Hic igitur Herodes Antipas, partim ambitione, partim curiositate ductus, lætabatur ad suum tribunal hunc vincum stare, qui magiam aut histrioniam exerceret, aut schenoboticam faceret; ideo prodigii aliquid expectabat. Cunctantem ergo quæstionibus urget. De his nihil certi produnt divinæ litteræ. Potuerunt hæc tales fuisse. 1. An is ille, qui patienti suo etiamnum infans illuserit. 2. An eum se ferat, cujus adventu simulacra Egypti corruerint. 3. An ipse cæco nato diem restituerit, leprolos, claudos, surdos, à malo genio infellicos curavit, Lazarum sepultum, ut fama est, in vitam revocavit. 4. Quæstionis loco, iussit adferri panem multiplicandum; aquam in vinum mutandam. 5. Denique quæsit, num ipse sit Messias, quæ ipsius doctrina, qui discipuli, quid criminis paratit. Cupidissime autem signum expecebat, & eo vilo libertatem præmittebat. Opinatur Anselmus in præfatione: *Herodem libimet coronam à capite detraxisse, & impossibile*